แนวคิดเรื่อง Error Correction กับครูสอนภาษา

ณัฐกานต์ สุขชื่น

จากแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ในเรื่องการเรียนการสอนภาษา ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อครูสอนภาษาต่างประเทศมากคือ การพยายามศึกษาวิเคราะห์หาสาเหตุของข้อผิดของนักเรียนเพื่อช่วยครูในการตรวจงาน และปรับปรุงวิธีการสอนในห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลการเรียนที่ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยทางด้านการสอนภาษาต่างประเทศ เริ่มจากการเพิ่มความเข้าใจเรื่องการเรียนรู้ภาษาที่สองซึ่งชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองมีส่วนเชื่อมโยงสัญชาตญาณในการเรียนเหมือนขบวนการเรียนภาษาของเด็ก ข้อผิดของนักเรียนจึงหมายถึงความพยายามในการใช้ภาษา ซึ่งถ้าเรามองข้อผิดแบบนี้ ครูที่แก้ไขโดยพยายามให้นักเรียนยึดกฎเกณฑ์ก็เท่ากับขีดวงกั้นความพยายามตั้งใจสร้างความรู้เรื่องระบบการเรียนของนักเรียน ดังนั้นครูจึงต้องวินิจฉัยว่า ข้อผิดพลาดนั้นๆ ขัดขวางกระบวนการสื่อสารหรือไม่ และควรแก้ไขอย่างไร เพราะแม้เจ้าของภาษาเองก็อาจมีข้อผิดได้ Noam Chomsky (Shumann, 1969 : 133) กล่าวว่า เจ้าของภาษาก็อาจทำผิดได้ แม้ผู้พูดจะมีความรู้เรื่องภาษาอย่างดี ไม่ว่ากฎเกณฑ์ ศัทพ์ หรือระบบเสียง

จากข้อคิดดังกล่าวจึงมีการแยกข้อผิดออกเป็น 2 อย่างคือ mistake และ error

Corder (1981) ให้คำจำกัดความของ mistake ว่าหมายถึงความพลั้งเผลอในการพูดหรือเขียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนจะผิดเหมือนๆ กัน ทั้งในภาษาแม่และภาษาที่สอง เป็นความผิดที่ไม่มีระบบและไม่มีความสำคัญในการเรียนรู้ภาษา

Dulay และ Burt (Dulay , Burt and Krashen, 1982) ให้คำจำกัดความของ error ว่าหมายถึงส่วนที่เบี่ยงเบนไปจากกฎไวยกรณ์ของเจ้าของภาษา ข้อผิดของนักเรียนเหล่านี้ สามารถสังเกต วิเคราะห์ และ แจกแจงได้อย่างเป็นระบบ

ณัฐกานต์ สุขชื่น อาจารย์ ภาควิชาภาษาต่างประเทศ

วิธีการที่ครูจะทดสอบว่า ข้อผิดไหนจัดว่าเป็น mistake และข้อไหนจัดเป็น error ก็ด้วยการให้นักเรียนแก้ข้อผิดด้วยตัวเอง ถ้าแก้ได้ก็เป็น mistake ถ้าแก้ไม่ได้ก็เป็น error

ในการศึกษาข้อผิดได้มีการรวบรวม mistake จากนักเรียนต่างชาติหลายๆ ประเทศ ทั้งการพูดและการเขียน โดยใช้ข้อมูลจาก Peace Corps โดยเก็บข้อมูลจากประเทศต่างๆ เช่น เอธิโอเปีย เกาหลี ไนจีเรีย เวเนซูเอล่า พบว่า mistakes ที่ได้จะแตกต่างกันไปตามพื้นฐานของนักเรียน แต่ด้านโครงสร้างของภาษามีปัญหาเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งข้อผิดที่พบแยกเป็น 2 ชนิดคือ

1. Global Mistake คือข้อผิดที่มีผลมาจากกฎผิด ทำให้โครงสร้างทั้งหมดของประโยคผิดไป เช่นการใช้ตัวเชื่อมผิด จะทำให้ความหมายผิดไป

2. Local Mistake เป็นข้อผิดที่พบบางส่วนของประโยค เช่นใน clause ของ complex sentence

สำหรับครูผู้สอนนั้น Marina K Burt และ Carol Kiparsky (Shumann, 1969: 71) ให้คำแนะนำว่า ควรให้นักเรียนฝึกแก้ไข mistake ด้วยตนเอง โดยเฉพาะ global mistake ซึ่งแก้ไขได้ง่ายกว่า

เนื่องจากการวิจัยทางด้านทฤษฎีและวิธีการสอนยังไม่พอเพียง จึงเริ่มเกิดมีการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Analysis) ซึ่งต่อมาก็เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษา (Contrastive Analysis or CA) และการวิเคราะห์ข้อผิด (Error Analysis or EA)

การวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์นั้นเป็นประโยชน์ต่อครู แต่ก็ยังไม่อาจช่วยในเรื่องการสอนได้มาก

การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษา (Contrastive Analysis) จึงมีบทบาทสำคัญต่อการสอนภาษาต่างประเทศอยู่ระยะหนึ่ง โดยแนวคิดนี้ยึดหลักการเปรียบเทียบระบบภาษาแม่และภาษาที่เรียน

นับเป็นเวลาหลายปีที่เนื้อหาการสอนภาษาต่างประเทศยึดทฤษฎีการเปรียบเทียบภาษาเป็นหลัก

หลักการของการเปรียบเทียบภาษา (CA) นั้นมี 4 ขั้นตอนคือ (Brown , 1980 : 150)

1. Description คือขั้นการใช้กฎไวยกรณ์ที่มีอยู่ในภาษาตนอธิบายภาษาที่สอง

2. Selection คือการเลือกรูปแบบกฎเกณฑ์โครงสร้างของทั้ง 2 ภาษา เพื่อมาเปรียบเทียบกัน

3. Contrast คือการเอาระบบภาษาศาสตร์ของภาษาที่หนึ่งเป็นพื้นฐาน แล้วหาความสัมพันธ์กับระบบภาษาศาสตร์ของอีกภาษาหนึ่ง

4. Prediction of error or difficulty เพื่อทำนายความยากในการเรียน ทั้งด้านจิตวิทยาและภาษาศาสตร์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในการเรียนภาษาที่สอง

การวิเคราะห์ภาษาตามแนวทฤษฎี CA นี้มีข้อโต้แย้งในแง่ที่ว่าการวิเคราะห์ความแตกต่างตามทฤษฎีของ CA นั้นไม่สามารถอธิบายข้อผิดของนักเรียนได้ทั้งหมด จึงเกิดการวิเคราะห์ตามแนวของ Error Analysis (EA) เพื่อเป็นการขยายขอบเขตการวิเคราะห์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ภาษาตามแนว Error Analysis (EA) นั้นเชื่อว่าข้อผิดในการพูดภาษาที่สองนั้น เป็นระบบที่เหมือนกับการเรียนรู้ภาษาของเด็ก (Corder , 1981) ซึ่งวิธีการเรียนรู้แบบนี้ เด็กจะค่อยๆ เรียนรู้ที่จะใช้ภาษาที่เป็นรูปแบบที่ยอมรับกัน

ผลการวิเคราะห์ภาษาตามแนวของ EA นี้ทำให้ทั้งครูและนักวิจัยพบความจริงว่า อย่าใส่ใจกับข้อผิดของนักเรียนมากเกินไป และต้องไม่ลืมให้ตัวเสริมแรงบวก ในขณะเดียวกันก็ลดข้อผิดของผู้เรียนลง เพื่อให้การใช้ภาษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการเรียนภาษาที่สองคือ การใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว

การวิเคราะห์ของผิดตามแนวของ Error Analysis (EA) นั้นแบ่งเป็นประเภทดังนี้

1. Interlanguage Transfer ขั้นแรกในการเรียนภาษาที่สองนั้นเป็นช่วงที่นักเรียนดึงเอาประสบการณ์เดิมไปจากภาษาแม่ไปใช้ในการเรียนภาษาที่สอง เช่น ออกเสียง “sheep” เป็น “ship” ซึ่งเรียกว่าเป็น negative transfer

2. Intralingual Transfer เป็นการสรุปกฎเกณฑ์ในภาษาที่เรียนอย่างผิดๆ เป็น negative intralingual transfer หรือ over-generalisation เช่น “He goed” แทนที่ “He went ”

3. Context of Learning เป็นส่วนที่ซ้ำซ้อนกับทั้ง 2 ชนิดข้างต้น เป็นข้อผิดได้มาจากการเรียน Richard (1971) เรียกข้อผิดนี้ว่า “false concepts” และ

"induced errors" ข้อผิดนี้ได้มาจากรูปแบบ drill ที่ไม่เหมาะสม เช่นผู้อพยพชาวญี่ปุ่นที่อพยพไปอยู่อเมริกาในย่านที่พูดภาษาอังกฤษสำเนียง Mexican-American จะมีสำเนียง Mexican-American

4. Communication Strategies ข้อผิดชนิดนี้จะพบในกระบวนการสื่อสารของผู้เรียน เช่นการเลี่ยงใช้คำที่ไม่รู้ เช่น การใช้ "I lost my road" แทน "I lost my way"

แนวคิดของ Error Analysis (EA) นั้นคือการหาว่า นักเรียนใช้ภาษาสื่อความหมายโดยใช้ขั้นตอนและกฎเกณฑ์ ที่เจ้าของภาษาใช้ในระดับไหน well-formed, appropriate หรือ "right by chance" คือรูปแบบที่เป็นทางการมากเกินไป

การศึกษาข้อผิดของผู้เรียนภาษาที่สอง จะเป็นสิ่งสำคัญในการสะท้อนให้เห็นผลของการเรียนการสอน สำหรับครูผู้สอนภาษานั้น นอกจากจะต้องรู้ลักษณะของข้อผิดในทางภาษาศาสตร์แล้ว ครูยังต้องใช้ความรู้ด้านจิตวิทยามาใช้วิเคราะห์ ตีความ และแก้ไขอีกด้วย

ประโยชน์ของการวิเคราะห์ข้อผิด

1. ครูจะได้รู้ว่านักเรียนได้เรียนรู้ไปมากน้อยแค่ไหน
2. นักวิจัยใช้เป็นเครื่องมือศึกษาว่าผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ภาษาได้อย่างไร
3. นักเรียนใช้ข้อผิดเป็นการทดสอบสมมติฐานในการเรียนภาษาใหม่

แนวทางแก้ไขข้อผิด

1. Reconstructed Utterances or Translation (Corder, 1981 : 37) เป็นการวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบประโยคที่พูดจริงกับประโยคที่ควรพูด ข้อผิดที่พบมีหลายประเภท เช่น การละคำ การเพิ่มคำ การเรียงลำดับคำผิด

2. Plausible Reconstruction (Widdowson, 1979) โดยใช้เกณฑ์ 2 อย่าง คือ Correctness and Appropriateness :

a. Referential Appropriateness โดยใช้หลักความจริงของเนื้อหาไวยกรณ์ในขณะที่อาจไม่เป็นจริงตามสถานการณ์ เช่น พูดว่า "I am wearing a hat" ในขณะที่ไม่ได้ใส่หมวก

b. Social Appropriateness เป็นการตัดสินความถูกต้อง โดยดูจากการเป็นที่ยอมรับในสังคม ทั้งในด้านกฎทางภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อความหมาย (Use) และด้านไวยกรณ์ (Usage)

การแก้ไขในระดับนี้ต้องคำนึงถึงว่านักเรียนต้องมีความรู้เรื่องการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้ (communicative competence) มากกว่ารู้เพียงกฎไวยกรณ์ (sturctural rules) ดังนั้นการแก้ไขจึงต้องปรับให้ นักเรียนมีความรู้ถึงระดับที่ต้องการในสถานการณ์การใช้ภาษานั้นๆ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้อง แก้ไขข้อผิดอย่างเด่นชัด ครูควรแก้ข้อผิดที่ขัดขวางการสื่อสารเท่านั้น ข้อผิดที่ไม่ได้ขัดขวางการสื่อสารไม่จำเป็นต้องแก้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีอิสระในการคิดรูปแบบภาษาได้โดยไม่ถูกขัดขวาง (Krashen and Terrell 1983 : 177)

นอกจากนั้นครูจะต้องดูจุดประสงค์ของบทเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการที่ครูรู้ข้อผิดตามหลัก error analysis ก็จะช่วยครูให้อธิบายกฎไวยกรณ์ หรือข้อผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแก้ข้อผิดในการฝึก

เทคนิคที่ใช้ในการแก้ไขจะแตกต่างกันไปตามขั้นของการฝึก

1. การฝึกขั้นประโยคส่วนใหญ่เกิดจากรู้กฎเกณฑ์ แต่พูดผิด ครูจะเป็นคนบอกกฎแล้วให้นักเรียนแก้ไขเอง หรือครูอาจใช้ท่าทางเพื่อให้รู้ว่าผิด และให้นักเรียนคนอื่นแก้

2. การฝึกขั้นสื่อสาร ในขั้นนี้จะเน้นข้อความเป็นส่วนใหญ่ไม่สนใจข้อผิดยกเว้น ข้อผิดที่ร้ายแรงทำให้สื่อความหมายไม่ได้ ในขั้นนี้จะเป็น teaching โดยนักเรียนจะช่วยกันในการให้ศัพท์และโครงสร้างเพื่อหาความหมาย ครูจะทำหน้าที่ให้ข้อมูลช่วยนักเรียนเวลาที่ติดขัด

การตรวจข้อผิดจากการเขียน

Wyatt (1975 : 177-186) มีความเห็นว่า งานเขียนของนักเรียนควรได้รับการตรวจ

1. ทันทีที่เขียนเสร็จ

2. ให้นักเรียนตรวจเองโดยให้ทำงานเป็นกลุ่มโดยครูเป็นผู้ควบคุมและตรวจสอบ

การให้นักเรียนตรวจสอบของตนเองนั้นมีหลักการดังนี้ (Brumfit, 1980 : 10)

1. ให้นักเรียนและเพื่อนร่วมชั้นช่วยกันพิจารณาว่าผิดหรือไม่

2. เมื่อนักเรียนอธิบายสิ่งที่เขียนให้ผู้อื่นฟัง นักเรียนต้องพยายามทำให้ผู้อื่นเข้าใจสิ่งที่ตนเองเขียนให้ได้

3. เมื่อรู้ว่าจะถูกคนอื่นประเมินงานนักเรียนก็จะพยายามป้องกันข้อผิดที่จะเกิดขึ้น

4. การให้นักเรียนฝึกหาข้อผิดงานคนอื่น จะทำให้นักเรียนสำรวจหาข้อผิดของตนเองได้

5. การที่หลายๆ คนมาถกปัญหากัน จะทำให้เกิดความคิดที่กว้างออกไปและจะทำให้นำไปใช้ในการเขียนได้

6. การตรวจงานทันทีที่เขียนเสร็จ ทำให้นักเรียนยังคงจำแนวคิดที่เขียนได้

7. การถกปัญหาเป็นกลุ่ม จะมีผลในการฝึกพูดให้คล่อง

8. ครูมีโอกาสสื่อสารกับนักเรียนได้มากขึ้น และเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างสรร

ในการเขียนแบบให้นักเรียนเขียนอย่างอิสระนั้น การแก้ไขอาจทำเป็นแบบกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลแล้วแต่ความเหมาะสม

ขั้นการตรวจ ขั้นที่ 1. ขีดเส้นใต้ที่คำผิด และวินิจฉัย

ขั้นที่ 2. ขีดเส้นใต้ที่คำผิด ไม่ต้องวินิจฉัย

ขั้นที่ 3. วินิจฉัย แต่ไม่ขีดเส้นใต้ให้รู้ว่าตรงไหนผิด

ขั้นที่ 4. ใส่เครื่องหมาย x x สำหรับที่ผิดทุกที่

ขั้นที่ 5. ใส่เครื่องหมาย x ทุกบรรทัดที่ผิด แต่ไม่บอกว่าผิดกี่ที่

ขั้นที่ 6. คืนงานให้กลุ่ม เพื่ออภิปรายโดยไม่มีการแก้ไข

การแก้ไขเป็นสิ่งที่ดี จะทำให้งานเขียนดีขึ้น นักเรียนจะรู้ที่ผิดและเข้าใจกฎเกณฑ์สำหรับการแก้ไขแต่ควรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนแน่นอน ว่าระดับไหน ต้องการแก้ไข อย่างไร

References

Browm, H. Douglas. 1980. **Principles of Language Learning and Teaching.** Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall,Inc.

Brumfit, Christopher J. 1980. **Problems and Principles in English Teaching.** Oxford : Pergamon Press.

Corder, S Pit. 1981. **Error Analysis and Interlanguage.** New York : Oxford University Press.

Dulay, Heidi, Burt, Marina and Krashen, Stephen D. 1982. **Language Two.** New York : Oxford University Press.

Hubbard, Hornes-Thornton-Wheeler. 1983. **A Training Course for TEFL.** New York : Oxford University Press.

Krashen, Stephen D. and Terrell, Tracy. 1983. **The Natural Approach.** Oxford : Pergamon Press.

Richards, J. 1971. "Error Analysis and Second Language Strategies." **Language Sciences** 17 : 12 - 22.

Shaughnessy, Mina P. 1997. **Error and Expectations.** New York : Oxford University Press.

Shumann, John. 1969. **New Frontiers in Second Language Learning.** Rowley, Ma. : Newbury House.

Widdowson, H.G. 1979. **Teaching Language as Communication.** New York : Oxford University Press.

Wyatt, Victor. 1975. "An Analysis of Composition Writing, **English Language Teaching.**" 27 (February) 177-186